

TEKSTILMATERIĀLU RAŽOŠANAS OPERATORA PROFESIJAS STANDARTS

1. Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Tekstilmateriālu ražošanas operators	Otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis (2.PKL) (atbilst trešajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (3.LKI))
2. Profesionālās kvalifikācijas prasības	
<p>Profesijas specializācijas: Tekstilmateriālu ražošanas operatora profesijas specializācijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vērpšanas iekārtu operators. – Aušanas iekārtu operators. – Adīšanas iekārtu operators. – Neausto drānu ražošanas iekārtu operators. – Tekstiliju apstrādes operators. <p>Saistītās profesijas, kvalifikācijas līmenis: Nav.</p>	
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums	
<p>Tekstilmateriālu ražošanas operators strādā ar tekstila ražošanas iekārtām uzņēmumu ražotnēs, ievada vai regulē tehnoloģiskos režīmus uz attiecīgajām iekārtām, kontrolē ražošanas procesa kvalitāti un nodrošina ražošanas plāna izpildi.</p> <p>Tekstilmateriālu ražošanas operators strādā tekstilmateriālu ražošanas un izgatavošanas uzņēmumos.</p> <p>Tekstilmateriālu ražošanas operatora pienākumi un uzdevumi:</p> <p>3.1. Darba uzdevuma izpildes un izejmateriālu/izejvielu sagatavošana tekstilmateriālu ražošanai:</p> <ul style="list-style-type: none"> – iepazīties ar darba uzdevuma veikšanai nepieciešamo dokumentāciju; – sagatavot darba vietu atbilstoši darba uzdevumam; – sakārtot darba vietu, uzsākot un beidzot darbu; – pārbaudīt izejmateriālu/izejvielu veida un daudzuma atbilstību dotajam darba uzdevumam; – pārbaudīt izejmateriālu/izejvielu kvalitāti. <p>3.2. Tekstilmateriālu ražošanas procesa nodrošināšana.</p> <ul style="list-style-type: none"> – sagatavot tekstilmateriālu ražošanas iekārtas atbilstoši darba uzdevumam; – kontrolēt iekārtu darbību, nodrošinot ražošanas procesa nepārtrauktību. <p>3.3. Saražotā tekstilmateriālu produkta marķēšana un iepakošana:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokumentēt saražotā tekstilmateriālu produkta atbilstību noteiktajām kvalitātes prasībām;	

- marķēt gatavo tekstilmateriālu produktu;
- pakot gatavo tekstilmateriālu produktu atbilstoši darba uzdevumam.

3.4. Uzņēmuma darbības pamatprincipu ievērošana un īstenošana:

- ievērot darba drošības, darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasības;
- ievērot vides aizsardzības prasības;
- ievērot darba tiesisko attiecību normas;
- veikt savus uzdevumus atbilstoši uzņēmuma darba organizācijas principiem;
- strādāt individuāli un sadarboties ar darba kolēģiem;
- lietot valsts valodu;
- lietot vienu svešvalodu;
- lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas;
- pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.

**4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.1.	Iepazīties ar darba uzdevuma veikšanai nepieciešamo dokumentāciju.	Iepazīties ar pasūtītāja vēlmēm. Lasīt tehnisko dokumentāciju.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Tehniskās dokumentācijas veidi un pielietošanas principi.	Spēja atbildīgi sagatavot darba vietu konkrētā darba uzdevuma veikšanai, vizuāli novērtējot iekārtu atbilstību un nolasot tehnisko informāciju savas kompetences ietvaros.	3. LKI
4.2.	Sagatavot darba vietu atbilstoši darba uzdevumam.	Izvēlēties iekārtas tipu atbilstoši veicamajam darba uzdevumam. Vizuāli novērtēt iekārtu tehniskā stāvokļa atbilstību veicamajam darba uzdevumam. Sagatavot instrumentus /palīginstrumentus atbilstoši darba uzdevumam. Sagatavot materiālus atbilstoši darba uzdevumam.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Materiālu veidi. Iekārtu uzbūve un darbības principi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Instrumentu/palīginstrumentu pielietojums atkarībā no iekārtas tipa.		
4.3.	Sakārtot darba vietu, uzsākot un beidzot darbu.	Nodrošināt iekārtas tīrību lietojot atbilstošas palīgierīces. Nodot informāciju nākamajai maiņai.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Iekārtu tīrīšanas palīgierīču pielietošana. Informācijas sagatavošanas pamati.		
4.4.	Pārbaudīt izejmateriālu/izejvielu veida un daudzuma atbilstību dotajam darba uzdevumam.	Pārbaudīt izejmateriālu/izejvielu tehniskās pases datu atbilstību darba uzdevumam. Izvērtēt nepieciešamos izejmateriālu/izejvielu daudzumu atbilstoši darba uzdevumam.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Izejmateriāla/izejvielas tehniskās pases struktūra un pielietojums. Izejmateriālu/izejvielu veidi.		
4.5.	Pārbaudīt izejmateriālu/ izejvielu kvalitāti.	Vizuāli novērtēt izejmateriālu/izejvielu atbilstību darba uzdevumam.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Izejmateriālu/ izejvielu defektu klasifikācija un novēršanas paņēmieni. Izejmateriālu kvalitātes rādītāji.	Spēja pārbaudīt izejmateriālu/izejvielu atbilstību dotajam darba uzdevumam.	3. LKI
		Novērst izejmateriālu/izejvielu defektus.		Spēja vizuāli novērtēt izejmateriālu/izejmateriālu kvalitāti un novērst defektus.	3. LKI

4.6.	Sagatavot tekstilmateriālu ražošanas iekārtas atbilstoši darba uzdevumam.	Pārbaudīt ražošanas iekārtu režīmu atbilstību veicamajam darba uzdevumam	<u>Priekšstata līmenī:</u> Diegu tipi. <u>Izpratnes līmenī:</u> Ražošanas procesa pamatposmi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Tekstiliekārtu darbības režīmu pamatprincipi. Tekstilmateriālu iekārtu sagatavošanas posmi un secība.	Spēja sagatavot un iestafīt ražošanas iekārtas atbilstoši veicamajam darba uzdevumam, lietojot nepieciešamos palīginstrumentus.	3. LKI
		Izvēlēties diegu tipu/krāsu atbilstoši tehniskajai kartei.			
		Ievērt diegus adatās, lietojot manuālo vai automātisko diegu ievērēju.			
		Iestafīt tekstilmateriālu ražošanas iekārtas atbilstoši veicamajam darba uzdevumam.			
4.7.	Kontrolēt iekārtu darbību, nodrošinot ražošanas procesa nepārtrauktību.	Konstatēt iekārtu darbības tehnoloģiskās neatbilstības ražošanas procesā (diegu pārrāvums u.c.).	<u>Lietošanas līmenī:</u> Iekārtu un to detaļu defektu klasifikācija. Darba dokumentācijas aizpildīšanas pamatprincipi. Tekstilmateriālu ražošanas iekārtu darbības kontroles un tehnoloģisko neatbilstību novēršanas paņēmieni.	Spēja kontrolēt tekstilmateriālu iekārtu darbību, nodrošinot ražošanas tehnoloģiskā procesa nepārtrauktību.	3. LKI
		Novērst ražošanas iekārtu tehnoloģiskās neatbilstības savas kompetences ietvaros.			
		Operatīvi reaģēt un ziņot par tehnoloģiskām neatbilstībām ražošanas procesā.			
4.8.	Dokumentēt saražotā tekstilmateriālu produkta atbilstību noteiktajām kvalitātes prasībām.	Izvērtēt saražotā tekstilmateriālu produkta atbilstību noteiktajām kvalitātes prasībām savas kompetences ietvaros.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Tekstilmateriālu produkta kvalitātes pārbaudes paņēmieni. Tekstilmateriālu produktu defektu klasifikācija. Ražošanas procesa dokumentēšanas pamati.	Spēja izvērtēt saražotā tekstilmateriālu produkta atbilstību noteiktajām kvalitātes prasībām savas kompetences ietvaros, konstatēt saražotā produkta defektus. Spēja dokumentēt tekstilmateriālu produkta defektus.	3. LKI
		Atpazīt saražotā tekstilmateriālu produkta defektus.			
		Dokumentēt pārbaudes laikā iegūtos datus.			
4.9.	Marķēt gatavo tekstilmateriālu produktu.	Izvēlēties marķējumu atbilstošu saražotajam tekstilmateriālu produktam.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Tekstilmateriālu marķēšanas prasības un veidi.	Spēja marķēt saražoto tekstilmateriālu produktu atbilstoši turpmākai apstrādes operācijai un iepakot to atbilstoši darba uzdevumam.	3. LKI
		Marķēt saražoto tekstilmateriālu produktu atbilstoši darba uzdevumam.			

4.10.	Pakot gatavo tekstilmateriālu produktu atbilstoši darba uzdevumam.	Iepakot gatavo tekstilmateriālu produktu primārajā iepakojumā (ar aizsargmateriālu) turpmākai apstrādes operācijai.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Tekstilmateriālu produktu iepakšanas veidi atbilstoši izmantošanas mērķiem.		
		Nodot saražoto tekstilmateriālu produktu glabāšanai.			

**5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
5.1.	Ievērot darba drošības, darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasības.	<p>Pielietot individuālos un kolektīvos darba aizsardzības līdzekļus.</p> <p>Droši ekspluatēt tehnoloģiskās iekārtas un aprīkojumu.</p> <p>Sniegt pirmo palīdzību.</p> <p>Pielietot drošus darba paņēmienus, ceļot, nesot, pārvietojot kravu.</p> <p>Īstenot evakuācijas plānu.</p> <p>Rīkoties ugunsgrēka gadījumā saskaņā ar noteikto kārtību.</p> <p>Pazīt drošības signālus un zīmes.</p> <p>Organizēt savu darbavietu atbilstoši darba aizsardzības, elektrodrošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības prasībām un ietekmei uz veselību.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Darba vides riska faktori un novērtēšanas metodes. Darba aizsardzības, elektrodrošības, ugunsdrošības, dabas un vides aizsardzības normatīvie akti.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Tekstilmateriālu ražošanas procesa darba vides riska faktori (gaisa temperatūra, troksnis, vibrācija un putekļi) un novēršanas metodes. Elektrodrošība un ugunsdrošība. Ergonomikas principi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Darba drošības un aizsardzības prasības. Tehnoloģisko iekārtu un aprīkojuma ekspluatācijas noteikumi. Sprādzienbīstamas iekārtas un to ekspluatācijas noteikumi. Drošības signāli un zīmes. Darba apstākļi un cilvēka veselība kā dzīves kvalitātes nosacījums. Elektrodrošības pamati. Pirmās palīdzības sniegšana. Individuālie un kolektīvie darba aizsardzības līdzekļi.</p>	Spēja veikt darba uzdevumus ievērojot darba aizsardzības, elektrodrošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības prasības.	3. LKI
5.2.	Ievērot vides aizsardzības prasības.	<p>Strādāt videi draudzīgi.</p> <p>Racionāli izmantot resursus.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Vides riska faktori.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Drošas darba vides nosacījumi.</p>	Spēja atbildīgi rīkoties ekstremālās situācijās un sniegt pirmo palīdzību.	3. LKI

5.3.	Ievērot darba tiesisko attiecību normas.	Piemērot darba tiesisko attiecību normas.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Darba tiesiskās attiecības. <u>Izpratnes līmenī:</u> Indivīda tiesības, pienākumi un atbildība. Darba tiesību pamatjautājumi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Darba līguma un koplīguma sastāvs.	Spēja ievērot uzņēmuma darba tiesiskās attiecības un darba iekšējās kārtības noteikumus.	3. LKI
		Ievērot uzņēmuma darba iekšējās kārtības noteikumus.			
5.4.	Veikt savus uzdevumus atbilstoši uzņēmuma darba organizācijas principiem.	Veikt uzdevumu, ievērojot noteiktos termiņus.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Normatīvie akti informācijas tehnoloģiju jomā.	Spēja veikt uzdevumu ievērojot noteiktos darba izpildes termiņus un kvalitātes prasības.	3. LKI
		Atbildīgi veikt savu darbu, ievērojot kvalitātes prasības.			
5.5.	Strādāt individuāli un sadarboties ar darba kolēģiem.	Ievērot saskarsmes kultūru.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Efektīvas komunikācijas priekšnosacījumi. <u>Izpratnes līmenī:</u> Saskarsmes kultūra. <u>Lietošanas līmenī:</u> Pozitīvas saskarsmes paņēmieni. Laika plānošanas paņēmieni.	Spēja veidot mijiedarbību ar citiem cilvēkiem.	3. LKI
		Ievērot profesionālās un vispārējās ētikas principus			
		Veikt darba uzdevumu komandā.			
		Veikt darba uzdevumu individuāli.			
		Sadarboties dažādās vidēs.		Spēja strādāt individuāli vai komandā, efektīvi iesaistīties komandas darbā un sekmīgi sadarboties darba kolektīvā.	3. LKI
		Plānot darba uzdevumu izpildes secību.			
		Atbildēt par sava darba rezultātu.			
		Prast analizēt savu rīcību un darba rezultātus.			
5.6.	Lietot valsts valodu.	Sazināties valsts valodā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Gramatikas un valodas funkcijas. Valodas un komunikācijas daudzveidība dažādos kontekstos. Valodas stili un intonācijas iezīmes.	Spēja sazināties mutiski un rakstiski valsts valodā, lietojot profesionālo terminoloģiju.	3. LKI
		Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā.			

			<p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Vārdu krājums. Valsts valodas lietojums. Profesionālā terminoloģija valsts valodā.</p>		
5.7.	Lietot vienu svešvalodu.	<p>Sazināties mutiski un rakstiski svešvalodā.</p> <p>Lietot profesionālo terminoloģiju vienā svešvalodā.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Gramatikas un valodas funkcijas. Valodas un komunikācijas daudzveidība dažādos kontekstos. Valodas stili un intonācijas iezīmes.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Vārdu krājums. svešvalodas lietojums. Profesionālā terminoloģija vienā svešvalodā. Starpkultūru mijiedarbība.</p>	Spēja sazināties un lietot profesionālo terminoloģiju vienā svešvalodā.	3. LKI
5.8.	Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.	<p>Lietot datoru.</p> <p>Sagatavot pēc parauga dokumentus, izmantojot lietojumprogrammas.</p> <p>Sazināties, izmantojot informācijas tehnoloģijas.</p> <p>Izmantot drošības programmas.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Normatīvie akti informācijas tehnoloģiju jomā.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Datora darbības principi. Informācijas sistēmu drošība.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Lietojumprogrammas dokumentu sagatavošanā. Datoru drošības programmas.</p>	Spēja lietot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas darba uzdevuma veikšanai.	3. LKI
5.9.	Pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.	<p>Novērtēt savu profesionālo pieredzi.</p> <p>Izprast savas profesionālās darbības izaugsmes iespējas.</p> <p>Piedalīties kvalifikācijas pilnveidošanas pasākumos.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Profesionālās karjeras izaugsmes plānošana.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Profesionālās karjeras izaugsme un tās</p>	Spēja novērtēt savas personīgās prasmes, noteikt savas izglītības pilnveides vajadzības un plānot personīgo profesionālo izaugsmi.	3. LKI

		Sekot aktualitātēm nozarē un orientēties informācijas iegūšanas avotos par nozarē notiekošo.	nozīme.		
--	--	--	---------	--	--

Vispārīga informācija	
Profesijas standarta iesniedzējs	<p>Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība.</p> <p>Profesijas standarta izstrādes darba grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gita Markus – eksperts, AS "Valmieras stikla šķiedra" vecākais aušanas operators; – Evita Steļmaha – eksperts, AS "Valmieras stikla šķiedra" spolētāja; – Kristīne Martinsone – eksperts, LSEZ "Lauma Fabrics" SIA - Lauma apvienotā aroorganizācija, priekšsēdētāja; – Jekaterina Kuvšinova – eksperts, LSEZ "Lauma Fabrics" SIA ekonomiste, darbu rīkotāja; – Rimma Ķēniņa – eksperts, LSEZ "Lauma Fabrics" SIA šūšanas un formēšanas cehu vadītāja; – Inguna Siņica – moderators, Latvijas Meža nozares arodbiedrības priekšsēdētāja vietniece; – Paula Strode – moderatora asistents, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība. <p>Metodiskais atbalsts:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tatjana Daņilova - Valsts izglītības satura centrs, projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai", vecākā eksperte satura izstrādes jautājumos.
Profesijas standarta ekspertu darba grupa	<ul style="list-style-type: none"> – Una Rogule-Lazdiņa, Nozaru politikas departamenta vecākā eksperte; – Guntis Strazds, Viegglās rūpniecības uzņēmumu asociācijas prezidents; – Linda Romele, LBAS profesijas standartu un profesionālās kvalifikācijas prasību izstrādes projektu vadītāja; – Valda Krūmiņa, Rīgas Stila un modes tehnikuma pedagogs; – Ilga Bidzāne, VISC Profesionālās izglītības departamenta Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente.
Profesijas standarta NEP atzinums	10.05.2018.
Profesijas standarta saskaņošana PINTSA	23.05.2018.
Profesijas standarta iepriekš saskaņotās redakcijas	-